

Warszawa, 25-07-2022 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk

WZF.511.1.2022.TO

Pan
płk Krzysztof Waclawek
Szef
Agencji Bezpieczeństwa
Wewnętrznego

Szanowny Panie Pułkowniku,

w dniu 4 maja 2022 r. na łamach Rzeczypospolitej ukazał się artykuł prasowy M. Rzewuskiego „Brakuje wizji na zabezpieczenie informacji niejawnych”¹. Odnosząc się głównie do przepisów postępowania gospodarczego Autor artykułu wskazuje na niedoskonałości procesowego wykorzystania dowodów zawierających informacje niejawne. W Jego ocenie poza przepisami art. 153 § 1, 248 i 259 pkt 2 k.p.c., ustawodawca nie przewiduje w tej materii jakichkolwiek szczegółowych rozwiązań. Brak jest instrumentów procesowych, które pozwalałyby na formalne wprowadzenie do procesu gospodarczego dowodów zawierających informacje niejawne, jak też transparentnych zakazów, które wykluczałyby możliwość ich wykorzystania w

¹ <https://www.rp.pl/w-sadzie-i-w-urzedzie/art36225051-maciej-rzewuski-brakuje-wizji-na-zabezpieczenie-informacji-niejawnych>

postępowaniu, zwłaszcza gdy dowód tego rodzaju ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Nie ma tym samym również i środków, które takie dowody w postępowaniu cywilnym chroniłoby w sposób uwzględniający ich wyjątkową specyfikę.

Są sprawy sądowe, w których mogą pojawić się informacje niejawne dotyczące najbardziej żywotnych interesów państwa i umożliwienie dostępu do takich informacji, na ogólnych zasadach procesowych, nie jest uzasadnione. Opisany problem jest znacznie szerszy i obejmuje swoim zakresem nie tylko przepisy postępowania cywilnego, a także np. w zakresie wglądu w akta, przepisy postępowania sądowo-administracyjnego.

Przykładowo należy tu wskazać na sprawy z zakresu zaopatrzenia emerytalno-rentowego żołnierzy i funkcjonariuszy np. w zakresie doliczenia do wysługi emerytalnej kwalifikowanych okresów służby. Chodzi tu w szczególności o służbę w strefie wojny, w zwalczaniu fizycznym terroryzmu, służby wywiadowczej za granicą czy też służby w warunkach szczególnie zagrażających życiu i zdrowiu. Sprawy takie rozpatrywane są przed sądem właściwym ds. ubezpieczeń społecznych na podstawie przepisów postępowania cywilnego, a ewentualne dowody służby w takich warunkach pozostają często informacją niejawną.

W zakresie postępowania sądowo-administracyjnego do spraw takich należą w szczególności sprawy związane z cofnięciem poświadczenia bezpieczeństwa funkcjonariuszowi/żołnierzowi, a także prowadzone wobec nich postępowania dyscyplinarne.

Z powołanego na wstępie artykułu prasowego wynika także, że w 2018 roku podjęta została inicjatywa ustawodawcza w celu uregulowania tej materii, jednak prace nad projektem z 17 maja 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (RCL – UD 180) zostały ostatecznie wstrzymane.

Jako, że zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz.U. z 2022 r. poz. 557 ze zm.) Szef ABW pełni funkcję krajowej władzy bezpieczeństwa, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.)

zwracam się do Pana Pułkownika z uprzejmą prośbą o odniesienie się do przedstawionych wątpliwości.

Ponadto z informacji Rzecznika wynika, że do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego ze strony sądów kierowane były postulaty zmian w tym zakresie, dlatego też będę zobowiązany za ich przedstawienie oraz odniesienie się do ich treści.

Z wyrazami szacunku,

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
/-podpisano elektronicznie/